

SAJTÓKÖZLEMÉNY

2023. szeptember 25-27. között a spanyolországi Murcia látta vendégül az ImpleMENTAL közös fellépés második éves konzorciumi ülését, érdekelti fórumát és éves közgyűlését

Az elmúlt évek olyan történései, mint a COVID-19 világjárvány, a megélhetési költségek emelkedése, az ukrajnai háború, a digitalizáció és a klímaválság tovább súlyosbították a mentális egészség helyzetét az EU-ban. A mentális zavarokkal küzdő emberek többsége nem jut hatékony ellátáshoz. Sokan megtapasztalják a megkülönböztetést és a megfélemlítést, az emberi jogok megsértését is. Az Egészségügy egy pillantásra¹ c. jelentés szerint a fiatal európaiak fele számolt be kielégítetlen mentális egészségügyi szükségletekről, és körükben a depresszió több mint a kétszeresére nőtt. Az OECD becslése szerint a mentális betegségek gazdasági terhei az EU tagállamaiban a GDP 4%-át is elérhetik. A mentális egészségügyi problémák és a különböző szorongásos zavarok minden hatodik emberből egy főt érintenek az EU-ban. Ez rávilágít a mentális egészségfejlesztés, a mentális problémák megelőzésének és korai felismerésének, valamint a közösségi környezetben történő kezelésük és a kapcsolódó gondozási szolgáltatások kiszélesítésének fontosságára, továbbá a bevált gyakorlatok megosztásának szükségességére. A mentális egészség ügyét az Európai Bizottság prioritásként kezeli. A Harmadik Egészségügyi Program által finanszírozott **JA ImpleMENTAL** (a lelki egészség területén elérhető jó gyakorlatok megvalósítására) elnevezésű közös fellépés révén az EU támogatja a tagállamokat a

¹ The Health at a Glance: Europe 2022 report

mentális egészségügyi rendszereik reformjában és az öngyilkosság megelőzésére vonatkozó legjobb gyakorlatok átvételében.

A JA ImpleMENTAL második éves konzorciumi ülését a közös fellépés vezető koordinátora a Görög Nemzeti Népegészségügyi Szervezet (NPHO) szervezte szoros együttműködésben a Murciai Régió Egészségügyi Szolgálatával (SMS) és Egészségügyi Képzésekért és Kutatásokért Felelős Alapítványával (FFIS)². Az eseményt **Stella Kyriakides**, az Európai Bizottság egészségügyért és élelmiszer-biztonságért felelős biztosa nyitotta meg. A biztos asszony online nyitóbeszéde az alábbi linken érhető el: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_23_4605

Az ülést **Dimitrios Vartzopoulos**, a görög egészségügyi miniszterhelyettes köszöntötte, aki kiemelte: „JA ImpleMENTAL nagymértékben segíteni fogja nemzeti mentális egészségügyi rendszereink reformját. Hatóságaink természetesen a tényleges szükségleteknek, pénzügyeiknek és humán erőforrásaiknak megfelelően fogják ezeket a legjobb gyakorlatokat testre szabni. Görögország 10 évre szóló nemzeti mentálhigiénés politikai tervet dolgozott ki, amely teljes mértékben összhangban van a WHO mentális egészséggel kapcsolatos európai stratégiai cselekvési keretrendszerével. A cél a megmaradt pszichiátriai kórházak átalakítása, hogy a pszicho-szociális szolgáltatásoknak olyan modern közösségi hálózata alakuljon ki, amelyek biztosítani tudják a szükséges speciális szolgáltatásokat, figyelemmel kísérik a betegek hívásait a rendszerbe való belépésük első pillanatától kezdve, valamint garantálják a társadalmi integrációt és a megbélyegzés megszüntetését. Az Európai Bizottság mentális egészséggel kapcsolatos közelmúltbeli bejelentésével és a jelentős, 1,2 milliárdos finanszírozással az Uniónak most már megvannak az eszközei ahhoz, hogy minden tagállamban homogén és költséghatékony szolgáltatásokat alakítsanak ki és fejlesszenek.”

Dimitrios Paraskevis, epidemiológus és megelőző orvostudományok professzora, aki a Görög Nemzeti Közegészségügyi Szervezet igazgatósági tagja, köszöntő beszédében kiemelte: „a modern koncepciók szerint a mentális egészséget már nem szabad kizárólag az egészségügyi hatóságok hatáskörébe tartozónak tekinteni, mert az valamennyi szakpolitikát és ágazatot érinti. A sikeres és fenntartható mentális egészségügyi reform legmunkaigényesebb és legidőigényesebb részét a kulturális változás előidézése teszi majd ki. Egyben ez a legnehezebben megvalósítható cél. A közegészségügyi megközelítés megváltoztatása nélkül ez nem kivihető, elkerülhetetlen egy új, stratégiai jövőkép, a célok és eszközök kialakítása. A JA ImpleMENTAL közös fellépés végrehajtási stratégiája segítséget nyújt a legjobb gyakorlatok új környezetben történő átadásában és beágyazásában.”

A konzorciumi ülést vendégül látó murciai régió kormányzata határozottan elkötelezett a mentális egészségi szolgáltatások fejlesztése iránt. Nemrégiben fogadták el és tették közzé a **Mentális Egészség javítását célzó 2023-2026-os Stratégiájukat**, amely a szolgáltatások átalakításán alapuló szociális-egészségügyi koordinációs protokoll és kiemelt figyelmet fordít a jó mentális egészség előmozdítására, a mentális egészségügyi problémák megelőzésére, továbbá a sérülékeny, súlyos mentális zavarokkal és/vagy kábítószer-függőséggel küzdő csoportok ellátásának és autonómiájának biztosítására.

Juan José Pedreño Planes, Murcia tartományi egészségügyi minisztere üdvözlő beszédében kiemelte: "Köszönöm, hogy Murcia régiót választották a második éves konzorciumi ülés helyszínéül. Az ImpleMENTAL közös fellépés nagyszerű lehetőséget biztosít a mentális egészséggel és az öngyilkosság megelőzésével kapcsolatos legjobb gyakorlatok adaptálására. A COVID-19 világjárvány megsokszorozta a mentális egészségügyi problémákat. Murcia régió fejlesztési tervének több tengelye van. Az egyik kifejezetten az öngyilkosság megelőzésével és az öngyilkossági szándékkal küzdő fiatal betegekkel

² Salud Mental. SMS, Mental Health, SMS és FFIS- Fundacion para la Formacion e Investigacion Sanitarias de la Region de Murcia

foglalkozik. Reméljük, hogy megfelelünk az elvárásoknak, és örömeinkre szolgál, hogy hamarosan önökkel együtt ünnepeljük a lelki egészség világnapját."

Pilar Aparicio Azcárraga, Murcia tartomány szociálpolitikai, családügyi és esélyegyenlőségi minisztere köszöntőjében hangsúlyozta: "Szeretném megköszönni önöknek, hogy itt vannak és készek a mentális egészséggel kapcsolatos kérdések személyes megvitatására. Spanyolországban cselekvési terveket dolgoztunk ki a legjobb gyakorlatok megvalósítása érdekében, hogy segíthessünk az embereknek megbirkózni a mentális egészségügyi problémáikkal. Köszönjük, hogy hazánkat választották konzorciumi találkozójuk helyszínéül. Amint az imént említettem, az Egészségügyi Minisztériumunk jelenleg egy olyan intézkedési terv kidolgozásán dolgozik, amely megkönnyíti majd a lelki egészség területére vonatkozó ellátási stratégiák megvalósítását. A közeljövőben kiemelten foglalkozunk majd az öngyilkosság-megelőzési intézkedések bevezetésével, az öngyilkosság elkövetése szempontjából veszélyeztetett emberek és a serdülőkorúak védelmére".

Az eseményt ugyancsak megtisztelte részvételével **Isabel Ayala Viguera**s, Murcia Régió Egészségügyi Szolgálat (SMS) igazgatója, **Concepción Ruiz Caballero**, a Murcia tartomány Szociálpolitikai, Családügyi és Esélyegyenlőségi Minisztériumának tanácsosa és **Maria Jose Lozano Semitiel**, Murciai Régió Egészségügyi Szolgálatának (SMS) ügyvezető igazgatója is.

A rendezvényre a Murciai Egészségügyi Szolgálat fenntartásában működő **Reina Sofia Egyetemi Oktató Kórház** konferencia termében került sor, ahol 21 országból több mint 150 fő (17 EU-tagállam, 2 EGT-ország és 1 EU-tagjelölt ország) képviselői, a tagállamok szakpolitikai bizottságainak minisztériumokból kijelölt tagjai; az érdekeltek fórumának képviselői és olyan kulcsfontosságú európai szervezetek mint pl.: EUCOMS, EUFAMI, Euro Healthnet, GAMIAN-Europe, IASP, MHE, EAAD best, EUPHA mentális egészséggel foglalkozó szekciója; ENUSP, EPA, a WHO Europe, valamint az OECD delegáltjai találkoztak személyesen, vagy online. Hozzájuk csatlakozott több mint 60 spanyol szakember, abból az öt autonóm közösségből, amelyek a murciai régióval együtt vesznek részt az ImpleMENTAL programban, hogy meghallgassák a projekt végrehajtásának második évében elért eredményeket és a megvalósítás során eddig összegyűjtött tapasztalatok és folyamatok összegzését.

Az OKFŐ-t dr. Bulyovszky Bernadett projektmenedzser, Grayné Kárpáti Éva kommunikációs szakértő, dr. Gelencsér Dóra projektkoordinátor képviselte az eseményen. A közös fellépésben kapcsolt szervezatként közreműködő Semmelweis Egyetem Egészségügyi Menedzserképző Központ képviseletében dr. Cserhádi Zoltán vett részt a találkozón, míg a Debreceni Egyetem tekintetében dr. Zsuga Judit és dr. Bányai-Márton Gábor mutatták be a pilot projektek tervezett tevékenységeit. A JA ImpleMENTAL közös fellépésben közreműködő tagállamok szakpolitikai bizottságának ülésén a Belügyminisztérium részéről Magyarországot dr. Sümei András képviselte.

A konzorciumi találkozó első napja arra összpontosított, hogy jobb betekintést nyújtson **a belga legjobb gyakorlat, a közösségi mentális egészségügyi rendszer reformjának** nemzeti végrehajtásába, míg a második napot **az öngyilkosság megelőzését célzó osztrák "SUPRA" legjobb gyakorlat** nemzeti végrehajtásának szentelték a szervezők, hogy összegyűjthessék a két legjobb gyakorlat végrehajtása által generált pozitív eredményeket. A húsz közreműködő ország megosztotta egymással nemzeti szinten eddig végrehajtott tevékenységeit. A résztvevők jelentős lépésként értékelték, hogy a JA ImpleMENTAL keretében Európa-szerte 17 új, vagy megújított öngyilkosság-megelőzési terv kerül kidolgozásra, továbbá 14 ország kísérleti jelleggel változtatásokat kíván végrehajtani a közösségi mentálhigiénés és egészségügyi szolgáltatásnyújtás területén.

Az érdekeltek fórumának és a tagállami szakpolitikai bizottságnak a harmadik napon tartott külön ülései, valamint az előző két nap tevékenységei alapján azonosították azokat a szinergiákat, amelyek a JA ImpleMENTAL és egyéb már folyamatban lévő mentális egészségügyet szolgáló kezdeményezésekkel kialakíthatók, továbbá iránymutatásokat fogalmaztak meg a projekt utolsó évének végrehajtásához.

Az esemény egyedülálló lehetőséget biztosított a tudás-megosztásra, az eddigi végrehajtás tapasztalatainak megvitatására, a folyamatok áttekintésére, a közösségi alapú szolgáltatások tényleges fejlesztése közben fellépő kihívások kezelésére, a pozitív eredmények, mint például az érdekelt felekkel történő együttműködés javítását elősegítő módszerek/eszközök kicserélésére.

Az ImpleMENTAL közös fellépés egyik fő erőssége a nemzetközi hálózatok létrehozásában rejlik. A hálózati tevékenységek révén létrejött szinergiák megosztása komoly hozzáadott értéket biztosít. Következő lépésként, a közös fellépésben levont uniós szintű tanulságok alapján az ImpleMENTAL üzeneteket kíván megfogalmazni a politikai döntéshozók számára. A legfontosabb ajánlások a projekt befejezése után nemzeti és helyi stratégiák formájában kerülnek majd kifejtésre.

A JA ImpleMental közös fellépésről:

A projektben 21 EU/EGT-ország illetékes hatóságainak 39 szervezete közreműködik. A közös fellépés támogatja őket abban, hogy helyi mentálhigiénés hálózatokat hozzanak létre, és így erősítsék a prevenciós ellátási szolgáltatások közösségi alapú, ágazatokon átívelő nyújtását a fenntartható és minőségi ellátáshoz történő hozzáférés javítása érdekében.

A JA ImpleMENTAL az EU közegészségügyi legjobb gyakorlatok portáljának gyűjteményéből kiválasztásra került két bevált gyakorlat átadására és végrehajtására összpontosít: (1) „**A Mentális Egészségügy Reform Belgiumban**”, mint legjobb gyakorlat az intézménytelenítés elvén alapul és elsődlegesen az intézményi ellátásról a közösségi alapú ellátásra való áttérést célozza, hogy javítsa a mentális betegségek kezelésében elérhető eredményeket, hozzájáruljon az életminőség növeléséhez, valamint elkerülje a szükségtelen kórházi felvételeket.

(2) **Az öngyilkosság megelőzése Ausztriában „SUPRA”** egy többszintű öngyilkosság-megelőzési stratégia, amely integrálja az egyetemes, a szelektív és a javallott megelőzési beavatkozásokat és ezeket a helyi végrehajtási kontextusra, valamint a meglévő erőforrásokra és kezdeményezésekre alapozva építi fel. A JA ImpleMENTAL tevékenységei erőteljesen támogatják a mentális egészség átfogó megközelítéséről szóló új Európai Bizottsági közleményt, amelynek célja, hogy a mentális egészséget a testi egészséggel egyenrangúvá tegye, és a mentális egészséggel kapcsolatos kérdések ágazatközi megközelítését biztosítsa.

A JA ImpleMENTAL elkötelezett a mentális problémákkal és betegségekkel élő emberek életminőségének javítása mellett, tevékenységeit valamennyi érintett fél bevonásával fejti ki.

További információk a JA ImpleMENTAL projektről: <https://ja-imental.eu/>

[OKFO-Implemental](#)